

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 6Co/100/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7507204703
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 01. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viktória Midová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2022:7507204703.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viktórie Midovej a sudkýň JUDr. Andrey Galdunovej a JUDr. Moniky Koščovej v spore žalobcov: 1. S. X., nar. XX.X.XXXX, bytom I. H., E. XXXX/XX, 2. Š. H., nar. XX.X.XXXX, bytom I. XX, obaja zastúpení JUDr. Dušanom Remetom, advokátom, so sídlom v Prešove, Masarykova 2, proti žalovanému: SPP - distribúcia, a.s., so sídlom v Bratislave, Mlynské Nivy 44/b, IČO: 35 910 739, o odstránenie stavby, o odvolaní žalobcov proti rozsudku Okresného súdu Košice - okolie sp. zn. 11C/47/2007 zo dňa 2. júna 2021

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok Okresného súdu Košice - okolie č. k. 11C/47/2007-494 zo dňa 2. júna 2021.

Žalovaný má proti žalobcom v 1. a 2. rade nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Košice - okolie (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo len „súd“) zhora označeným rozsudkom zamietol žalobu, ktorou sa žalobcovia domáhali nárokov vyplývajúcich z ust. § 135c Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ). V konečnom návrhu žiadali prikázať pozemok v ich spoluvlastníctve do výlučného vlastníctva žalovaného za náhradu vo výške po 63.856,50 € pre každého zo žalobcov a zaviazat' žalovaného titulom bezdôvodného obohatenia zaplatiť obom žalobcom každému z nich po 1.926,50 € ročne od 1.5.2005 do 31.12.2014 do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Žalobu odôvodnili tým, že právny predchodca žalovaného zriadil na pozemkoch vo vlastníctve ich právnych predchodcov plynovod bez rozhodnutia o prípustnosti stavby v zmysle § 22 ods. 1 písm. a/ zák. č. 67/1960 Zb. o výrobe, rozvoje a využití vyhrievacích plynov, v dôsledku čoho v prospech žalovaného nevzniklo zákonné vecné bremeno, a teda ide o neoprávnenú stavbu a užívanie pozemkov v ich spoluvlastníctve bez právneho dôvodu.

2. Vykonaným dokazovaním vzal za preukázané, že žalobcovia sú spoluvlastníkmi parcely č. 578/6 - orná pôda s výmerou 5036 m², zapísanej na LV č. XXXX, katastrálne územie Budimír, každý v rozsahu 1/2 k celku a na tejto parcele je uložená vysokotlaková plynová prípojka BS-6, vybudovaná v období od 19.4.1974 do 9.4.1976. Pôvodne bola táto parcela zapísaná v pozemnoknižnej vložke č. 366, katastrálne územie Budimír ako parcela č. XXX/XX na mene Z. Č. v 1/2 a na mene jeho manželky M. Č., tiež v 1/2, ktorú nadobudli na základe kúpy v roku 1936. Neskôr túto parcelu v celosti nadobudla M. H., rod. Č. a bola zapísaná už na LV č. XXX, katastrálne územie Budimír ako parcela č. 578/38 - orná pôda od roku 1992 a 1994. Žalobcovia predmetnú parcelu nadobudli v roku 1999 na základe darovacej zmluvy od svojej matky M. H., rod. Č. a sú zapísaní na LV č. XXXX už ako vlastníci parcely 578/6 s výmerou 5036 m². Žalovaný v konaní nepredložil rozhodnutie o prípustnosti stavby, ani stavebné povolenie, či kolaudačné rozhodnutie na vyššie uvedenú prípojku z dôvodu, že takýmito dokladmi nedisponuje. Uvedená prípojka bola daná do užívania dňa 9.4.1976, čo súd vzal za preukázané zo zápisnice z preberacieho konania z uvedeného dňa na stavbe „Vysokotlaková prípojka pre BS 6 sušička Kráľovce“. Z vyššie uvedenej

zápisnice súd zistil, že investorom stavby bolo JRD Rozvoj so sídlom v Kráľovciach a dodávateľom stavby boli Východoslovenské plynárenské závody, n.p. Košice (ďalej len VPZ), ktorý zároveň stavbu aj realizoval a odovzdal túto stavbu do správy a údržby investorovi - užívateľovi JRD Kráľovce s tým, že údržbu plynovodu bude naďalej zabezpečovať VPZ Košice. Z tejto zápisnice vyplýva, že VPZ odovzdali investorovi dokumentáciu, ktorá je v zápisnici uvedená, medzi iným aj stavebné povolenie vydané Okresným národným výborom v Košiciach, avšak bez bližšieho označenia dňa, kedy bolo toto vydané a čísla, pod akým bolo vydané. Stavebné povolenie a kolaudačné rozhodnutie sa nenachádzajú ani v Štátnom archíve Ministerstva vnútra SR, pobočka Košice. Na základe týchto skutočností súd uzavrel, že výstavba vysokotlakovej prípojky bola vykonaná bez stavebného povolenia a bez kolaudačného rozhodnutia. Za nesporné považoval, že vlastníkom predmetnej vysokotlakovej prípojky je v súčasnosti žalovaný.

3. Súd o žalobe rozhodol (v poradí prvým) rozsudkom zo dňa 11.10.2017, č.k. 11C/47/2007-382 v spojení s dopĺňacím rozsudkom zo dňa 29.1.2020, č.k. 11C/47/2007-419 tak, že prikázal nehnuteľnosť - parcelu C KN č. 578/6-orná pôda s výmerou 5036 m², zapísanú na LV č. XXXX, katastrálne územie Budimír do výlučného vlastníctva žalovaného (výrok I.); zaviazal žalovaného uhradiť žalobkyni 1/ a žalobcovi 2/ každému z nich po 63.850 € do 60 dní od právoplatnosti rozsudku (výrok II. a III.); výrokom IV. konanie o uhradenie bezdôvodného obohatenia vylúčil na samostatné konanie (ktoré konanie je vedené súdom prvej inštancie pod sp. zn. 11C/1/2017). Výrokom V. žalobcom 1/ a 2/ prisúdil 100 % trov konania v konaní o vyporiadanie neoprávnenej stavby. Dopĺňacím rozsudkom štátu priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Z vykonaného dokazovania uzavrel, že vysokotlaková prípojka pre JRD Kráľovce bola postavená bez stavebného povolenia a bez kolaudačného rozhodnutia, a teda dospel k záveru, že išlo o stavbu nepovolenú, z ktorého dôvodu nemohlo vzniknúť zákonné vecné bremeno k pozemku, na ktorom bola vysokotlaková prípojka zriadená, keďže zákonné vecné bremeno je viazané na vydanie stavebného povolenia, ktorá podmienka v prejednávanej veci preukázaná nebola. Majúc za to, že ide súčasne o stavbu neoprávnenú, pristúpil k vyporiadaniu vzťahov strán sporu v zmysle § 135c OZ. Konštatujúc, že odstránenie stavby podľa § 135c ods. 1 OZ neprichádza do úvahy najmä vo verejnom záujme, nakoľko by bola ohrozená distribúcia plynu vo viacerých obciach a ani prikázanie stavby za náhradu do vlastníctva žalobcom ako vlastníkom pozemku z dôvodu, že žalobcovia nie sú schopní prevádzkovať činnosť, ktorá súvisí s distribúciou plynu, za dôvodné považoval vyporiadanie vzťahu medzi žalobcami ako vlastníkmi pozemku a žalovaným ako vlastníkom stavby vysokotlakovej prípojky v zmysle § 135c ods. 3 OZ v súlade s návrhom žalobcov tak, že prikázal žalovanému do jeho vlastníctva pozemok žalobcov za náhradu po 63.850 € každému zo žalobcov, ktorej výšku určil podľa znaleckého posudku.

4. Na základe odvolania podaného žalovaným Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd uznesením zo dňa 27.10.2020 sp.zn. 6Co/31/2020 zrušil napadnutý rozsudok v spojení s dopĺňacím rozsudkom, okrem výroku IV. o vylúčení nároku na zaplatenie bezdôvodného obohatenia na samostatné konanie a v zrušenom rozsahu vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Z rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil, ak aplikoval na zistený skutkový stav ust. § 135c OZ bez toho, aby mal spoľahlivo vyriešenú otázku, či vysokotlaková prípojka je stavbou v zmysle občianskoprávných predpisov, t.j. nehnuteľnosťou a bez toho, aby posúdil otázku vzniku zákonného vecného bremena podľa všetkých ustanovení zák. č. 67/1960 Zb. (Plynárenský zákon) v spojení s vyhl. č. 175/1975 Zb. a zák. č. 79/1957 Zb. (Elektrizačný zákon), ktoré na vec dopadajú. Zároveň považoval rozsudok čiastočne aj za nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov, pokiaľ ide o záver súdu, že vysokotlaková prípojka je nehnuteľnosťou. Zdôraznil, že pre rozhodnutie v prejednávanej veci je podstatným posúdenie charakteru vysokotlakovej prípojky z hľadiska určenia, či ide o vec hnutelnú alebo nehnuteľnú, pretože vyporiadanie v zmysle ust. § 135c OZ prichádza do úvahy iba v prípade, že ide o stavbu spojenú so zemou pevným základom, t. j. nehnuteľnosť.

5. Po vrátení veci súdu prvej inštancie súd preto zameral pozornosť na túto otázku a doplnil dokazovanie v naznačenom smere.

6. V konaní žalovaný predložil súdu odborné vyjadrenie Stavebnej fakulty Slovenskej technickej univerzity v Bratislave zo dňa 26.4.2021, zo záverov ktorého vyplýva, že plynovody (vo všeobecnosti) sú stavbami umiestnenými pod zemou, avšak nejde o stavby, ktoré by boli spojené so zemou pevným základom. Podľa odborného vyjadrenia z definície podľa smernice č. 89/106/EHS, ktorou sa upresňuje výraz „pevné spojenie so zemou“ vyplýva, že stavba je stavbou vtedy, ak má pevné základy, ale pevným

spojením so zemou sa rozumie aj upevnenie strojnými súčiastkami alebo zvarom o pevný základ v zemi alebo o inú stavbu, ukotvenie pilótami alebo lanami s kotvou v zemi alebo na inej stavbe, čo znamená, že pevná stavba je v priamom spojení s betónovou konštrukciou. Základ resp. základová konštrukcia je najspodnejšia časť stavby, ktorá prenáša zaťaženie celej stavby do základovej pôdy. Tvar a konštrukčné riešenie základových konštrukcií závisí predovšetkým od hmotnosti a tvaru nosného konštrukčného systému budovy a od kvality základovej pôdy. Za pevný základ je možné považovať základovú konštrukciu zhotovenú v tzv. základovej ryhe, a to spravidla z betónu/železobetónu, ktorá prenáša zaťaženie zvislej nosnej konštrukcie (štandardne stien stavby), nachádzajúcej sa nad takýmto základom na základovú pôdu. Táto zvislá nosná konštrukcia je v priamom spojení s betónovým základom. V stavebnej praxi sa rozlišujú tzv. plošné a hĺbkové základy, no pri stavbe plynovodov sa žiadne z nich nevyužívajú. Vo všeobecnosti je tak plynovody možné označiť za potrubné vedenie určené na prepravu plynov, umiestnené pod zemským povrchom, ktoré potrubie sa ukladá do výkopu príslušnej hĺbky, je položené na tzv. podsyp (napr. z piesku vhodnej frakcie), pričom potrubie sa následne obsype a zasype vhodným materiálom (zeminou príslušnej triedy). Nad potrubie sa v technickými normami stanovenej vzdialenosti umiestňuje žltá výstražná fólia, nad ktorou sa umiestňuje ďalšia vrstva zeminy a v prípade, ak je plynovod situovaný v komunikácii, tak aj vrstvy príslušnej komunikácie. Na základe uvedeného záver odborného vyjadrenia konštatuje, že stavbu plynovodu, t.j. ani stavbu VTL plynovodu DN 150 na pozemku CKN parc. č. XXX/X v kat. území Budimír, nie je možné považovať za stavbu spojenú so zemou pevným základom, nakoľko pevný základ pri tejto stavbe absentuje.

7. Súd poukázal na ust. § 119 ods. 2 a § 135c ods. 1 až 3 OZ a konštatoval, že pre aplikáciu § 135c OZ sa vyžaduje, aby išlo o stavbu, ktorá je neoprávnene zriadená a ktorá je na cudzom pozemku. Pod stavbou je nutné rozumieť len stavbu, ktorá je spôsobilým predmetom občianskoprávnych vzťahov v zmysle § 119 OZ. Nároky vyplývajúce z § 135c OZ sa nevzťahujú na tie stavby, ktoré nie sú nehnuteľnými vecami a charakter stavby im vyplýva iba z ustanovení stavebného zákona (porovnaj rozhodnutie NS ČR sp.zn. 22Cdo 1911/2000 z 20.3.2002). Kritérium na identifikáciu stavby, či ide o hnutel'nú alebo nehnuteľnú vec, je určené faktorom pevného spojenia so zemou, tzn. do popredia vystupuje technické hľadisko na posúdenie stavby ako nehnuteľnosti. Posúdenie existencie spojenia pevného základu so zemou je potrebné vyhodnotiť z hľadiska každého konkrétneho prípadu, pričom sa jedná o otázku odbornú.

8. S poukazom na vyslovené závery odvolacieho súdu, podľa ktorých stavba je nehnuteľnosťou iba vtedy, ak je spojená so zemou pevným základom (§ 119 ods. 2 OZ), a s poukazom na závery odborného vyjadrenia, z ktorého vyplýva, že pri stavbe plynovodu absentuje pevný základ spojený so zemou, súd uzavrel, že v posudzovanom prípade stavba plynovodu nie je vecou nehnuteľnou, t.j. nehnuteľnosťou v zmysle občianskoprávnych predpisov, z ktorého dôvodu v súdnej veci neprichádza do úvahy aplikácia ust. § 135c OZ. Uviedol, že pri odstránení stavby ako veci hnutel'nej sa možno domáhať vypratania nehnuteľnosti podľa § 126 OZ.

9. Súd sa ďalej v konaní zaoberal otázkou, či žalovaný užíva nehnuteľnosť vlastnícky patriacu žalobcom neoprávnene, ako to v konaní tvrdili žalobcovia alebo či mu vzniklo zákonné vecné bremeno v súvislosti s prevzatím správy vysokotlakovej plynovej prípojky (ďalej aj VTL prípojka). V tej súvislosti uviedol, že oprávnenie plynárenských podnikov zriaďovať a prevádzkať na cudzích nehnuteľnostiach plynárenské zariadenia, ako aj ochranné pásma plynárenských zariadení a tomu zodpovedajúce obmedzenia vlastníckeho práva sú tzv. zákonnými vecnými bremenami, svojou povahou vecnými bremenami sui generis, ktoré vznikajú priamo zo zákona, predstavujúcimi určitý druh verejnoprávneho obmedzenia vlastníka nehnuteľnosti, pričom toto obmedzenie je výrazom prevahy verejného záujmu nad záujmom jednotlivca bez tohto, aby toto zasahovanie bolo podmienené súhlasom dotknutého vlastníka. Ich režim sa riadi podľa predpisov, ktoré boli platné ku dňu ich vzniku (napriek zásade lex posterior derogat legi priori platí, že ustanovenia predchádzajúcich zákonov upravujúce zákonné vecné bremená zostávajú prostredníctvom spätného odkazu stále aplikovateľné).

10. V súvislosti s posúdením otázky vzniku zákonného vecného bremena aplikoval na zistený skutkový stav predpisy účinné v čase zriadenia VTL prípojky, ktorá bola uvedená do prevádzky dňa 9.4.1976, t. j. aplikoval zák. č. 67/1960 Zb. o výrobe, rozvoje a využití vyhrievacích plynov (Plynárenský zákon), vyhl. č. 175/1975 Zb., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia plynárenského zákona (účinná od 1.1.1976) a zák. č.79/1957 Zb. o výrobe, rozvoje a spotrebe elektriny (Elektrizačný zákon).

11. Aplikujúc §§ 3 ods. 1, 5 ods. 1, § 22 ods. 1, ods. 5 Plynárenského zákona, § 13 ods. 1 vyhl. č. 175/1975 Zb., § 22 ods. 1, 3, 4 a 5 Elektrizáčného zákona dospel k záveru, že oprávnenia, ktorým zodpovedajú zákonné vecné bremená, vznikajú zo zákona povolením na stavbu zariadenia a tiež nadobudnutím správy.

12. Zo zápisnice z preberacieho konania zo dňa 9.4.1976 na stavbe vysokotlaková prípojka pre BS 6 sušička Kráľovce súd zistil, že VTL prípojku zriadilo JRD Rozvoj so sídlom v Kráľovciach ako investor na vlastné náklady prostredníctvom Východoslovenských plynárenských závodov, národný podnik, závod Košice, ktorý bol iba dodávateľom tejto stavby a ktorý odovzdal túto stavbu investorovi - užívateľovi JRD Kráľovce s tým, že údržbu plynovodu budú naďalej zabezpečovať Východoslovenské plynárenské závody, n.p. závod Košice. Z obsahu tejto zápisnice tiež vzal za preukázané, že VTL prípojka bola ako užívania schopná daná do užívania dňa 9.4.1976.

13. Konštatoval, že v posudzovanom prípade, keďže VTL prípojka bola zriadená iným než plynárenským podnikom, dňom jej uvedenia do prevádzky prešla do správy plynárenského podniku (§ 13 ods. 1 vyhl. č. 175/1975 Zb.), ktorým bol právny predchodca žalovaného Východoslovenské plynárenské závody, n.p. závod Košice. Dňom uvedenia VTL prípojky do prevádzky bol deň, kedy bola daná do užívania a týmto dňom bol 9. apríl 1976. Týmto dňom právnenmu predchodcovi žalovaného Východoslovenským plynárenským závodom, n.p. závod Košice vznikli oprávnenia zodpovedajúce vecnému bremenu zo zákona k predmetnej VTL prípojke. Oprávnenia podľa plynárenského a elektrizačného zákona predstavujúce zákonné vecné bremeno právneho predchodcu žalovaného pritom zostali prostredníctvom prechodných ustanovení zákona č. 70/1998 Z.z. o energetike (§ 42), zákona č. 656/2004 Z.z. o energetike (§ 69) a zákona č. 251/2012 (§ 96) zachované žalovanému.

14. S poukazom na vyslovený právny názor odvolacieho súdu (§ 391 ods. 1 CSP) uzavrel, že na uvedené závery nemá vplyv ani to, či na zriadenie stavby VTL prípojky bolo potrebné stavebné povolenie, nakoľko s poukazom na ust. § 22 ods. 1 písm. a/ Plynárenského zákona v spojení s ust. § 22 ods. 3 Elektrizáčného zákona zákon chráni stavebníka, ale aj toho, kto prevzal predmetné zariadenie do svojej správy, a to aj v prípade, ak by bolo vydané stavebné povolenie (prípadne rozhodnutie o umiestnení stavby) zrušené, prípadne stavba vykonaná bez takéhoto povolenia.

15. Uzavrel, že pri konštatovaní existencie a trvania zákonného vecného bremena a neexistencii protiprávneho stavu obmedzenia vlastníckeho práva žalobcov VTL prípojku vo vlastníctve žalovaného, nebolo možné poskytnúť žalobcom ochranu ich vlastníckeho práva, z ktorého dôvodu súd žalobu žalobcov ako nedôvodnú zamietol.

16. O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 255 ods. 1 CSP, nezistiac dôvody pre aplikáciu § 257 CSP tak, že žalovanému priznal náhradu trov konania proti žalobcom 1/a 2/ v plnom rozsahu, pretože žalovaný mal v konaní plný úspech a uplatnil si náhradu trov konania, pričom o výške náhrady trov konania podľa § 262 ods. 2 CSP rozhodne súd samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku.

17. O náhrade trov konania štátu súd rozhodol podľa článku 4 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP tak, že na ich náhradu zaviazal neúspešných žalobcov v celom rozsahu.

18. Proti tomuto rozsudku v zákonnej lehote podali odvolanie žalobcovia z dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. d/, f/ a h/ CSP a navrhli zmeniť rozsudok a ich žalobe v celom rozsahu vyhovieť a priznať im náhradu trov celého konania. Vytýkali odvolaciemu súdu, že sa v podstatných argumentoch odvoláva na súdnu prax v SR (napríklad bod 27. a 42. uznesenia zo dňa 27.10.2020), no žiadne konkrétne rozhodnutia Najvyššieho súdu SR alebo Ústavného súdu SR neuvádza a zároveň ignoruje judikáty najvyšších súdnych autorít, ktoré žalobcovia priebežne v doterajšom konaní predkladali, a teda sa s nimi nijako nevyporiadal. Uvedli, že pri rozhodovaní súdov došlo k odklonu od rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít, preto mali právo na dôkladné a presvedčivé odôvodnenie tohto odklonu, čo sa im v napadnutom rozsudku nedostalo. Namietali ďalej, že odvolací súd, ktorý v merite veci rozhodoval v odvolacom konaní vedenom pod sp. zn. 6Co/31, 32/2020 už druhýkrát (prvé odvolacie konanie vedené pod sp. zn. 6Co/176/2011), postupoval v rozpore s ust. § 390 CSP a mal už rozhodnúť sám. Žalobcovia na preukázanie skutočnosti, že VTL prípojka je nehnuteľnosťou, poukázali na závery prijaté Krajským súdom v Prešove v rozsudku sp. zn. 5Sp/9/2012 zo dňa 26.10.2012, ktorý bol aprobovaný aj Najvyšším súdom SR v potvrdzujúcom rozsudku sp. zn. 10Sžr/49/2013 zo dňa 9.4.2014 (Najvyšší

súd SR tu rozhodoval ako súd odvolací - poznámka odvolacieho súdu), pričom súd prvej inštancie sa s týmito rozhodnutiami nijako nevysporiadal a odkázal len na závery odvolacieho súdu a na žalovaným predložené odborné vyjadrenie Stavebnej fakulty STU v Bratislave zo dňa 26.4.2021 a na to, že plynovod je síce stavbou, ale nie stavbou spojenou so zemou pevným základom, teda nie je nehnuteľnosťou podľa § 119 ods. 2 OZ. Namietali, že pokiaľ sa žalovaný a odvolací súd odvolávajú v otázke aplikácie pojmu stavba podľa § 119 ods. 2 OZ v kontexte aplikácie ust. § 135c OZ na vyporiadanie vzťahov medzi vlastníkom pozemok a vlastníkom stavby na komentár Peter Vojčík a kol., Občiansky zákonník, Stručný komentár, IURA EDITION, 2008, tento nemá pre súdy právnu záväznosť a ide len o názor autora komentára. Tvrdenú zaužívanú súdnu prax v Slovenskej republike o tejto otázke nepodporuje žalovaný a ani jeden zo súdov jediným rozhodnutím, ktoré by prijalo takýto záver. Navyiac akékoľvek vecné bremeno nie je možné zriadiť v prospech hnutelnej veci, ale len v prospech nehnuteľnosti, čo vyplýva z jeho podstaty. Žalobcovia zotrvali na tvrdení, že ust. § 135c OZ má charakter blanketovej normy a tým, že nikde inde v OZ nie je definícia pojmu stavba obsiahnutá, je nutné vychádzať z definície tohto pojmu zakotvenej v § 43 stavebného poriadku (správne stavebného zákona - poznámka odvolacieho súdu), podľa ktorého sa za stavbu považujú aj stavebné konštrukcie umiestnené pod zemou, čím plynovod nepochybne je. Nie je teda možné aplikáciu tohto ustanovenia redukovat' len na stavbu v zmysle nehnuteľnosti. V tejto súvislosti poukázali na rozhodnutia českého súdu, aplikovateľné stále aj v SR, a to R 23/2006 a rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 22Cdo/1308/2003. V zmysle týchto rozhodnutí ak bola zriadená stavba tzv. socialistickou organizáciou na cudzom pozemku po 1.4.1964 od začiatku neoprávnene, je potrebné previesť jej vyporiadanie podľa § 135c OZ, aj keď išlo o stavbu zriadenú pred 1.1.1992. Kanalizačnú a vodovodnú prípojku neoprávnene zriadenú na cudzom pozemku je možné prejednať ako neoprávnenú stavbu. S poukazom na tieto rozhodnutia českého súdu je daná opodstatnenosť aplikácie ust. § 135c OZ dokonca aj keby plynovod nespĺňal pojem stavby ako nehnuteľnosti spojenej so zemou pevným základom podľa § 119 ods. 2 OZ. Ani s touto argumentáciou sa konajúci súd nevysporiadal. Vytýkal ďalej súdu, že nevyhodnotil opakované tvrdenia žalovaného, že právnym dôvodom vzniku jeho práva na uloženie VTL prípojky na pozemku žalobcov bolo rozhodnutie o prípustnosti stavby. Až keď to žalovaný nevedel preukázať, začal lavírovať druhým právnym titulom - zákonným vecným bremenom, respektíve aj tretím -vydržaním. Súd prvej inštancie neposkytol ochranu ani podľa § 135c OZ a ani podľa § 126 OZ, keď dospel k záveru o vzniku zákonného vecného bremena žalovaného prevzatím správy VTL prípojky od JRD Rozvoj Kráľovce, ktoré bolo investorom sušičky a plynovodu pre ňu. Žalobcovia v rozsudku nenašli odpoveď na ich argument, že žalovaný žiadnym spôsobom nepreukázal, že VTL prípojka idúca cez ich pozemok je súčasťou VTL prípojky, ktorá bola zriadená pre sušičku JRD Rozvoj Kráľovce. Keďže túto okolnosť žalovaný nedokázal, je irelevantná celá argumentácia súdov o vzniku zákonného vecného bremena prevzatím správy úplne iného plynového vedenia. Za neudržateľný a nezákonný považujú aj právny názor súdu v otázke vzniku zákonného vecného bremena za situácie, že VTL prípojka nebola povolená. Neobstojí preto záver, že zákonné vecné bremeno vzniká už zriadením plynovej prípojky bez ohľadu na to, či došlo k porušeniu stavebnoprávných predpisov, a to konkrétne dňom uvedenia prípojky do trvalej prevádzky. V tomto prípade dodávateľom a realizátorom, aj stavebníkom VTL prípojky pre sušičku bol právny predchodca žalovaného, aj keď investorom bolo JRD Rozvoj. Ak právny predchodca žalovaného vedel o neoprávnenosti a nelegálnosti zriadenia prípojky, nemohol získať zákonné vecné bremeno prevzatím správy. Nelegálnosť zriadenia energetického zariadenia nie je možné zhojiť prevzatím správy daného vedenia alebo zariadenia. Legálnosť stavby prípojky je elementárnou aj pre posúdenie otázky možného nadobudnutia zákonného vecného bremena podľa § 22 zák. č. 67/1960 Zb. v spojení s ust. § 22 a nasledujúcich zák. č. 79/1957 Zb. a § 13 ods. 1 vyhl. č. 175/1975 Zb., keďže aj v týchto prípadoch musela byť plynovodná prípojka zriadená oprávnene a legálne ako povolená stavba a až následne mohlo dôjsť k nadobudnutiu správy tejto prípojky s následnými právnymi účinkami. Žalovaný nemohol nadobudnúť zákonné vecné bremeno na pozemku žalobcov - právo stavby na cudzom pozemku prevzatím správy vedenia, ak samotná plynová prípojka nebola zriadená legálne. Vznik vecného bremena aj v roku 1976 viazali plynový aj elektrizačný zákon výlučne na existenciu rozhodnutia o prípustnosti stavby. Žalovaný si z nepráva nemôže odvodzovať akékoľvek svoje právo. Pokiaľ sa odvolací súd v bode 58. zrušujúceho uznesenia zo dňa 27.10.2020 odvolal na rozsudky Okresného súdu Nové Zámky a Krajského súdu v Nitre, konkrétne okolnosti prípadu boli iné, lebo prípad sa týkal situácie, keď stavebné povolenie na umiestnenie plynovodu vydané bolo, až následne došlo k zrušeniu v administratívnom konaní, teda nedošlo k zániku vecného bremena pre zrušenie povolenia, lebo zánik vecného bremena je viazaný až na zrušenie vedenia ako takého. V tu prejednávanom prípade sa rieši otázka vzniku vecného bremena a tu žiadne rozhodnutie ani povolenie vydané nebolo, a teda ide o iné skutkové okolnosti. Zároveň právny názor oboch všeobecných súdov nie je podporený judikátmi Najvyššieho súdu SR alebo

Ústavného súdu SR. Argumentovali ďalej tým, že žalovaný nepredložil kolaudačné rozhodnutie, týkajúce sa VTL prípojky na pozemku žalobcov, a teda nie je zjavné, kedy bol tento VTL plynovod uvedený do trvalej prevádzky, preto otázka okamihu uvedenia do prevádzky doposiaľ preukázaná nebola, ani či ten plynovod vôbec funguje. Na základe toho potom nie je možné prijať závery o získaní správy vedenia a je potrebné konštatovať, že nadobudnutím takejto správy vedenia, ktorá nebola uvedená do prevádzky, pri neoprávnenom zriadenom plynovode, nemohol právny predchodca žalovaného a ani následne žalovaný vôbec získať oprávnenie na vecné bremeno. Namietali tiež, že súd nezisťoval žiadne okolnosti podľa § 257 CSP a pre prípad potvrdzujúceho rozhodnutia žiadali žalovanému nepriznať náhradu trov konania proti žalobcom. Uviedli, že žalobkyňa v 1. rade je vdova, dôchodkyňa, so zhoršeným zdravotným stavom, takmer slepá, žalobca v 2. rade je starobný dôchodca s množstvom diagnóz a ich príjmy slúžia na úhradu nevyhnutných výdavkov na živobytie a lieky. Súdne konanie trvá nie pre okolnosti na strane žalobcov už 14 rokov. Je nespravodlivé, aby ak žalobcovia stratia spor pre údajnú existenciu zákonného vecného bremena žalovaného, čo mal konajúci súd uzavrieť a konštatovať už na prvom pojednávaní vo veci samej, mali byť zaťažení ešte náhradou trov žalovaného a štátu, pričom budú musieť znášať ešte aj trovy svojho právneho zastúpenia. Takéto rozhodnutie by ich vystavilo do rizika bankrotu a chudoby. Z týchto dôvodov žiadali nepriznať žalovanému ani štátu nárok na náhradu trov konania.

19. Žalovaný sa k podanému odvolaniu nevyjadril.

20. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalobcov ako podané včas oprávnenými osobami proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle ust. § 385 ods. 1 CSP a contrario, v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 a § 380 CSP a z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov (§ 365 ods. 1 písm. d/, f/ a h/ CSP) a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcov nie je možné vyhovieť.

21. Rozsudok je vo všetkých výrokoch vecne správny, preto ho odvolací súd v zmysle ust. § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

22. Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 18. januára 2022 o 9.25 hod. v pojednávacej miestnosti č. dv. 202, II. poschodie, pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozhodnutia boli zverejnené dňa 11. januára 2022 na úradnej tabuli Krajského súdu v Košiciach v zmysle ust. § 219 ods. 1, 3 CSP.

23. Žalobcovia uplatnili odvolacie dôvody podľa ust. § 365 ods. 1 písm. d/, f/ a h/ CSP, t. j. konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

24. Odvolací súd dospel k záveru, že tieto odvolacie dôvody nie sú naplnené.

25. Súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v dostatočnom rozsahu pre náležité zistenie skutkového stavu, tieto dôkazy vyhodnotil podľa ust. § 191 a § 192 CSP, z týchto dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktorých aj založil svoje rozhodnutie, zo zisteného skutkového stavu vyvodil aj správny právny záver, riadiac sa pritom vysloveným právnym názorom Krajského súdu v Košiciach v jeho uznesení sp. zn. 6Co/31/2020 zo dňa 27.10.2020 a neboli zistené žiadne vady, týkajúce sa procesných podmienok, ktoré by mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, preto odvolací súd rozsudok ako vecne správny podľa ust. § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

26. Správne, zrozumiteľné, presvedčivé a zákonu zodpovedajúce sú aj dôvody napadnutého rozsudku, s ktorými sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje a na tieto odkazuje (§ 387 ods. 2 CSP). Ani po doplnení dokazovania po vrátení veci súdom prvej inštancie odvolací súd nemá dôvod zmeniť vyslovený právny názor v uznesení sp. zn. 6Co/31/2020.

27. Odvolací súd sa stotožňuje so správnym záverom súdu prvej inštancie, v zmysle ktorého vzhľadom na doplneným dokazovaním preukázanú skutočnosť, že VTL prípojka nie je stavbou spojenou so zemou pevným základom, t. j. nie je vecou nehnuteľnou v zmysle § 119 ods. 2 OZ, neprichádza do úvahy vyporiadanie vzťahov medzi stranami sporu podľa ust. § 135c OZ a zároveň ani poskytnutie inej ochrany žalobcom (podľa § 126 OZ) z dôvodu, že žalovaný užíva nehnuteľnosti v ich podielovom spoluvlastníctve

titulom zákonného vecného bremena, ktoré vzniklo jeho právnomu predchodcovi prechodom VTL prípojky do správy (§ 13 ods. 1 druhej vety vyhl. č. 175/1975 Zb. v spojení s § 22 ods. 3 poslednej vety zák. č. 79/1957 Zb.) dňom 9.4.1976, kedy bola VTL prípojka uvedená do trvalej prevádzky a v súčasnosti právo patrí žalovanému ako súčasnému vlastníkovi predmetnej VTL prípojky.

28. Súd svoje úvahy, ako dospel k vyššie uvedeným záverom, podrobne uviedol v odôvodnení napadnutého rozsudku s poukazom na zistený skutkový stav, právne predpisy, ktoré aplikoval a právny názor odvolacieho súdu, vyslovený v jeho zrušujúcom uznesení sp. zn. 6Co/31/2020, ktorým bol viazaný a jeho rozhodnutie preto nemožno považovať za nepreskúmateľné.

29. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku a k odvolacím námietkam žalobcov odvolací súd uvádza nasledovne:

30. Podstatou procesnej obrany žalobcov je tvrdenie, že aplikáciu § 135c OZ nemožno redukovať len na stavbu, ktorá je nehnuteľnosťou, naviac preukázal rozsudkom Najvyššieho súdu SR sp. zn. 10Sžr/49/2013 zo dňa 9.4.2014, že VTL plynovod je nehnuteľnosťou a namieta tiež nemožnosť vzniku zákonného vecného bremena v prospech žalovaného prevzatím správy plynovej prípojky, ak samotná plynová prípojka nebola zriadená legálne, t. j. bez rozhodnutia o prípustnosti stavby. Prijaté závery súdov oboch inštancií považuje za odklon od rozhodovacej činnosti najvyšších súdnych autorít.

31. K odvolacej námietke, že odvolací súd sa vo svojom zrušujúcom uznesení zo dňa 27.10.2020 odvoláva na súdnu prax v SR, napríklad bod 27. a bod 42. uznesenia, pričom žiadne konkrétne rozhodnutia Najvyššieho súdu SR alebo Ústavného súdu SR neuvádza, odvolací súd poukazuje na to, že nie sú mu známe žiadne rozhodnutia, v ktorých by všeobecné súdy vyporiadali vzťah medzi vlastníkom pozemku a vlastníkom stavby, ktorá nie je nehnuteľnosťou, podľa ust. § 135c OZ, z toho dôvodu ani nemohol žiadne takéto rozhodnutie uviesť. Ani sami žalobcovia neodkazujú na žiadne rozhodnutie Najvyššieho súdu SR alebo Ústavného súdu SR, ktorým by boli vzťahy medzi vlastníkom pozemku a vlastníkom stavby, ktorá nie je nehnuteľnosťou, vyporiadane podľa § 135c OZ.

32. Súdna prax je tak v súlade s právnou teóriou, v zmysle ktorej pod stavbou pre účely ust. § 135c OZ je treba rozumieť nehnuteľnosť spojenú so zemou pevným základom v zmysle ust. § 119 ods. 2 OZ, a nie stavbu v zmysle stavebných predpisov (viď Peter Vojčík a kol., Občiansky zákonník, Stručný komentár, IURA EDITION, 2008, strana 307; Jaroslav Krajčo, Občiansky zákonník pre prax, Komentár I., EUROUNION, 2015, strana 1116).

33. Ust. § 135c OZ sa týka teda len prípadov stavieb, ktoré sú nehnuteľnosťami, t.j. ktoré sú spojené so zemou pevným základom (§ 119 ods. 2 OZ). Z povahy veci sa ust. § 135c OZ vzťahuje len na stavby, ktoré sú podľa § 119 ods. 2 OZ nehnuteľnosťami a použitie ust. § 135c OZ neprichádza do úvahy ani analogicky na iné prípady, než tie, ktoré predpokladá hypotéza citovaného zákonného ustanovenia.

34. V prípade, že ide o vec hnutelnú, možno sa totiž domáhať ochrany vlastníckeho práva iba podľa § 126 ods. 1 OZ, v zmysle ktorého vlastník má právo na ochranu proti tomu, kto do jeho vlastníckeho práva neoprávnene zasahuje; najmä sa môže domáhať vydania veci od toho, kto mu ju neprávom zadržuje. Ak teda na pozemku nachádza hnutelná, možno sa domáhať ochrany vlastníckeho práva žalobou o vypratanie pozemku.

35. Rovnako odvolaciemu súdu nie je známe žiadne rozhodnutie všeobecných súdov v SR, v zmysle ktorého by došlo k usporiadaniu pomerov medzi vlastníkom pozemku a vlastníkom stavby v zmysle § 135c OZ tak, že by pozemok bol prikázaný do vlastníctva vlastníka stavby, a to aj proti jeho vôli, a takéto rozhodnutie neoznačili ani žalobcovia, z ktorého dôvodu rovnako odvolací súd nemohol uviesť neexistujúce rozhodnutie.

36. Pokiaľ žalobcovia teda namietajú odklon od rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít, nie je zrejmé, akú rozhodovaciú prax, od ktorej sa mal odkloniť súd prvej inštancie a aj odvolací súd, majú na mysli, keďže medzi najvyššie súdne authority nemožno zaradiť súdy inej republiky, vrátane súdov Českej republiky.

37. Ako totiž vyplýva z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR R 71/2018, za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu treba považovať predovšetkým rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierke stanovisk a rozhodnutí Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, vydávanej Najvyšším súdom Slovenskej republiky od 1. 1. 1993, s pôvodným názvom Zbierka rozhodnutí a stanovisk súdov Slovenskej republiky (pokiaľ neboli v neskoršom období judikatórne prekonané), ako i rozhodnutia najvyššieho súdu, v ktorých bol opakovane potvrdený určitý právny názor alebo výnimočne aj jednotlivé rozhodnutie, pokiaľ neskôr vydané rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v tomto rozhodnutí nespochybnili, prípadne ich akceptovali a vecne na ne nadviazali. Vzhľadom na účel právnej úpravy dovolania, ktorým je v prípade dovolacieho dôvodu, spočívajúceho v nesprávnom právnom posúdení veci, predovšetkým riešenie doteraz neriešených otázok zásadného právneho významu, do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 CSP treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovisk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovisk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I, II. a IV vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986. Napokon vzhľadom na článok 2 ods. 2 CSP je potrebné za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu považovať rozhodovaciu prax ďalších najvyšších súdnych autorít, a to Ústavného súdu SR, Európskeho súdu pre ľudské práva a Súdneho dvora Európskej únie.

38. Rozhodnutia českého súdu, na ktoré poukazovali žalobcovia vo svojich podaniach (R23/2006 a sp. zn. 22Cdo/1308/2003), nemožno považovať za ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít a ani rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 10Sžr/49/2013 zo dňa 9.4.2014 nepredstavuje ustálenú rozhodovaciu prax, keďže ide o jedno nepublikované rozhodnutie, ktorého závery (že plynovod je nehnuteľnosťou s poukazom na § 43 stavebného zákona) nemožno považovať za ustálenú rozhodovaciu prax, keďže tieto závery neboli potvrdené opakovane v ďalších rozhodnutiach tohto súdu, ktorý navyiac v tejto veci rozhodoval ako súd odvolací a nie ako súd dovolací.

39. Odvolací súd preto považuje za nedôvodnú námietku odklonu súdu od rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít.

40. K námietke žalobcov, že odvolací súd uznesením sp. zn. 6Co/31/2020 zo dňa 27.10.2020 porušil ust. § 390 CSP, keď v merite veci rozhodoval už druhýkrát a sám mal preto rozhodnúť, odvolací súd uvádza, že aj keď v prejednávanej veci už bolo odvolacím súdom v konaní vedenom pod sp. zn. 6Co/176/2011 zrušené rozhodnutie súdu prvej inštancie, išlo o uznesenie č. k. 11C/47/2007-122 zo dňa 21.2.2011 o zastavení konania z dôvodu nedostatku právomoci súdu, ktoré z hľadiska rozhodovania o rozsudku nie je rozhodnutím rovnakého druhu a z tohto dôvodu v prípade rozhodovania odvolacieho súdu v konaní sp. zn. 6Co/31/2020 neboli splnené zákonné podmienky pre aplikáciu ust. § 390 CSP. Prvým meritórnym rozhodnutím vo veci bol až rozsudok Okresného súdu Košice - okolie č. k. 11C/47/2007-382 zo dňa 11. októbra 2017 a o odvolaní proti tomuto rozsudku rozhodoval v konaní vedenom pod sp. zn. 6Co/31/2020. Rozhodnutie vo veci samej teda nebolo ešte odvolacím súdom zrušené pred rozhodnutím sp. zn. 6Co/31/2020, keďže odvolací súd uznesením sp. zn. 6Co/176/2011 zrušoval rozhodnutie procesnej povahy.

41. Povinnosť odvolacieho súdu rozhodnúť o odvolaní po predchádzajúcom zrušení rozhodnutia a vrátení veci na nové rozhodnutie je možné aplikovať iba vtedy, ak aj prvé rozhodnutie bolo rovnakej procesnej povahy. To znamená, že povinnosť rozhodnúť o odvolaní proti rozsudku v zmysle § 390 CSP by bola daná iba vtedy, ak tak prvé rozhodnutie, ako aj druhé rozhodnutie súdu prvej inštancie bolo vo forme rozsudku. Keďže v poradí prvé „zrušované“ rozhodnutie súdu prvej inštancie bolo rozhodnutím procesnej povahy, ktorým súd prvej inštancie konanie zastavil a „zrušované“ rozhodnutie vo veci sp. zn. 6Co/31/2020 je rozhodnutím vo veci samej (rozsudok), postup pre aplikáciu § 390 CSP odvolacím súdom nebol daný.

42. Za nedôvodnú považuje odvolací súd aj námietku, že súd nemal vychádzať z odborného vyjadrenia Stavebnej fakulty STU v Bratislave, v zmysle ktorého plynovod nie je stavbou spojenou so zemou pevným základom, ale mal vychádzať zo žalobcami predloženého rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp.zn. 10Sžr/49/2013, v zmysle ktorého plynovod je nehnuteľnosťou.

43. Odborné vyjadrenie bolo vypracované Stavebnou fakultou STU v Bratislave vo vzťahu k vysokotlakovej prípojke, ktorá sa nachádza na pozemku v spoluvlastníctve žalobcov, nejde teda o odborné vyjadrenie všeobecného charakteru, ale týka sa konkrétnej vysokotlakovej prípojky a z tohto odborného vyjadrenia jednoznačne vyplynul záver, že vysokotlaková prípojka je sice stavbou, avšak nie stavbou spojenou so zemou pevným základom, nakoľko pevný základ pri tejto stavbe absentuje.

44. Závery odborného vyjadrenia vo vzťahu k tejto konkrétnej vysokotlakovej prípojke nemôžu byť vyvrátené závermi rozhodnutia súdu, týkajúceho sa iného plynovodu.

45. Žalobcami predloženým rozhodnutím Krajského súdu v Prešove sp.zn. 5Sp/9/2012 zo dňa 26.10.2012 v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu SR sp.zn. 10Sžr/49/2013 zo dňa 9.4.2014 preto neboli vyvrátené závery odborného vyjadrenia, že VTL prípojka v tu prejednáwanej veci nie je nehnuteľnosťou.

46. Odvolací súd sa nestotožňuje ani s námietkou žalobcov, že ust. § 135c OZ má charakter blanketovej normy a tým, že nikde inde v OZ nie je definícia pojmu stavby obsiahnutá, je nutné vychádzať z definície tohto pojmu zakotvenej v § 43 zák. 50/1946 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (ďalej len stavebný zákon), pretože súdna prax a právna teória opakovane uvádza, že pojem stavby v zmysle stavebných predpisov nie je možné stotožňovať s pojmom stavby v zmysle občianskoprávných predpisov. Stavba je definovaná v § 119 ods. 2 OZ, v zmysle ktorého nehnuteľnosťou je iba stavba spojená so zemou pevným základom, a preto neoprávnenou stavbou môže byť len stavba, ktorá zodpovedá tomuto zákonnému vymedzeniu, t.j. musí ísť o stavbu spojenú so zemou pevným základom.

47. Aj keď v zmysle § 43 stavebného zákona stavbou je stavebná konštrukcia postavená stavebnými prácami zo stavebných výrobkov, ktorá je pevne spojená so zemou alebo ktorej osadenie vyžaduje úpravu podkladu, pričom pevným spojením so zemou sa rozumie: a/ spojenie pevným základom a e/ umiestnenie pod zemou, Občiansky zákonník za nehnuteľnosť považuje iba stavbu spojenú so zemou pevným základom, t.j. spôsobom uvedeným v § 43 písm. a/ stavebného zákona. Stavby využívajúce ostatné formy spojenia so zemou (§ 43 písm. b/ až e/ stavebného zákona) sú stavbami, ktoré OZ považuje za hnutel'né veci. Občiansky zákonník teda používa pojem stavby pre účely výkladu § 135c iba vo význame nehnuteľnosti a za neoprávnenú stavbu preto možno považovať iba takú stavbu, ktorá je spojená so zemou pevným základom a je postavená na cudzom pozemku.

48. Stavba je teda nehnuteľnosťou iba vtedy, ak je spojená so zemou pevným základom (§ 119 ods. 2 OZ). Či ide o stavbu spojenú so zemou pevným základom, je treba vždy posúdiť podľa okolností konkrétneho prípadu. Pritom spojenie so zemou pevným základom je možné stručne charakterizovať tak, že vec (stavba) nesmie byť oddeliteľná od zeme bez toho, aby došlo k porušeniu (znehodnoteniu) veci (stavby). Pri úvahách o charaktere stavby je potrebné brať zreteľ aj na to, či je stavbu možné premiestniť bez narušenia jej hospodárskeho určenia. Z hľadiska stavebného je pevný základ priestorovou konštrukciou, geometricky a fyzikálne jednoznačne vymedzenou a definovanou, a to pre konkrétny stavebný objekt, v konkrétnej lokalite a v konkrétnych podmienkach. Spojenie so zemou pevným základom je stavebno-technickou vecou. Je zrejmé, že posúdenie existencie pevného základu konkrétnej stavby je otázkou odbornou, pre posúdenie ktorej súd spravidla nemá dostatok odborných znalostí, a preto je potrebné v rámci dokazovania uskutočniť dôkaz znaleckým posudkom alebo odborným vyjadrením.

49. V prejednáwanej veci súd pri posúdení charakteru VTL prípojky, či ide o stavbu hnutel'nú alebo nehnuteľnú, vychádzal z odborného vyjadrenia Stavebnej fakulty STU v Bratislave a vzhľadom na závery tohto odborného posúdenia, že VTL prípojka nie je stavbou spojenou so zemou pevným základom, vylúčil možnosť aplikácie ust. § 135c OZ.

50. K odvolacej námietke žalobcov o nevysporiadaní sa s tvrdeniami žalovaného o rôznych právnych dôvodoch vzniku jeho práva na umiestnenie VTL prípojky na pozemku žalobcov odvolací súd uvádza, že žalovaný od začiatku súdneho sporu, konkrétne už vo svojom prvom vyjadrení (č.l. 45 spisu) tvrdil nadobudnutie zákonného vecného bremena v súvislosti so vznikom správy tejto prípojky, ktorú vybudovala družstevná organizácia a na tomto tvrdení zotrval počas celého súdneho sporu.

51. K námietke žalobcov, že súd im neposkytol ochranu ani podľa § 126 OZ vzhľadom na záver o vzniku zákonného vecného bremena prevzatím správy VTL prípojky právnym predchodcom žalovaného od JRD Rozvoj Kráľovce odvolací súd uvádza, že aj v prípade nepreukázania zákonného vecného bremena v prospech žalovaného súd by nemohol rozhodnúť o vypratání nehnuteľnosti podľa § 126 OZ, keďže vypratanie pozemku v prejednávanej veci je možné len zmenou trasy VTL prípojky, o čom však rozhodovať nepatrí do právomoci súdu.

52. K námietke žalobcov o nepreukázaní tej skutočnosti, že VTL prípojka, idúca cez ich pozemok, je súčasťou VTL prípojky, ktorá bola zriadená pre sušičku JRD Rozvoj Kráľovce odvolací súd uvádza, že žalovaný už v písomnej korešpondencii s právnym zástupcom žalobcov (č.l. 24) uviedol informáciu, že po pozemkoch žalobcov prechádza VTL prípojka vybudovaná v rokoch 1974 až 1976 z dôvodu plynofikácie sušičky JRD Kráľovce, túto skutočnosť následne potvrdil žalovaný aj na pojednávaní dňa 7.10.2008 a potom aj v ďalších svojich písomných podaniach a žalobcovia počas konania túto skutočnosť žiadnym spôsobom nepopierali a dokonca právny zástupca žalobcov v písomnom podaní doručenom súdu prvej inštancie dňa 26.11.2008 označil svedkyňu, ktorá mala mať vedomosť o realizácii VTL plynovodu k sušičke a následne až do obce Kráľovce. Táto skutočnosť v konaní nebola spochybňovaná, z ktorého dôvodu nebolo vykonávané dokazovanie ohľadne skutočnosti, že ide o súčasť VTL prípojky, ktorá bola zriadená pre sušičku JRD Rozvoj Kráľovce a nenáležitá je preto vytýkať súdu prvej inštancie, že sa s touto argumentáciou žalobcov nevyšporiadal.

53. Odvolací súd zotrúva na svojom názore vyslovenom už vo svojom zrušujúcom uznesení sp.zn. 6Co/31/2020, z ktorého vychádzal aj súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku, že porušenie stavebných predpisov v súvislosti so zriadením VTL prípojky nemá vplyv na vznik zákonného vecného bremena.

54. Odvolací súd zastáva názor prezentovaný Krajským súdom v Nitre v rozhodnutí zo dňa 20.11.2008 sp.zn. 7Co/194/2008, v zmysle ktorého zákonné vecné bremeno (v zmysle zákona 67/1960 Zb., zákona 79/1957 Zb.) vzniká už zriadením plynovej prípojky bez ohľadu na to, či došlo k porušeniu stavebnoprávných predpisov, a to konkrétne dňom uvedenia prípojky do trvalej prevádzky (užívania).

55. V prejednávanej veci došlo k uvedeniu VTL prípojky do užívania dňom 9.4.1976, preto otázku vzniku vecného bremena v prospech žalovaného je potrebné posúdiť podľa v tom čase účinných predpisov (Plynárenský zákon, Elektrizáčny zákon, vyhláška č. 175/1957 Zb.).

56. Podľa § 3 ods. 1 zák. č. 67/1960 Zb. plynárenskými zariadeniami sú zariadenie na rozvod vyhrievacích plynov, včítane plynovodov a zariadení na zvyšovanie a znižovanie tlaku (písm. c/), plynové prípojky (písm. d/).

57. Podľa § 5 ods. 1 citovaného zákona plynárenské zariadenia v súlade s predpismi o investičnej výstavbe zriaďujú a tieto zariadenia prevádzajú plynárenské podniky, pokiaľ tento zákon neustanovuje niečo iné. Vykonávacie predpisy určujú, v ktorých prípadoch zriaďuje plynovodné prípojky investor na svoj náklad; tieto prípojky odo dňa ich uvedenia do trvalej prevádzky (užívania) prechádzajú do správy plynárenského podniku.

58. Podľa ust. § 13 ods. 1 vyhlášky č. 175 /1975 Zb., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenie plynárenského zákona, plynovodné prípojky zriadené inými organizáciami než plynárenskými podnikmi sa prevádzajú do správy plynárenského podniku bezodplatne. Plynovodné prípojky zriadené inými organizáciami než štátnymi alebo súkromnými osobami prechádzajú dňom uvedenia do trvalej prevádzky (užívania) bezodplatne do vlastníctva štátu a správy plynárenského podniku.

59. Podľa ust. § 22 ods. 1 zák. č. 67/1960 Zb. plynárenským podnikom prislúcha oprávnenie:

- a) zriaďovať a prevádzať na cudzích pozemkoch v rozsahu vyplývajúcom z rozhodnutia o prípustnosti stavby, plynovodné siete;
- b) zriaďovať a prevádzať zariadenia na uskladnenie vyhrievacích plynov v prírodných štruktúrach pod cudzími pozemkami;
- c) vstupovať a dopravnými prostriedkami vchádzať v súvislosti o zriaďovaním, prevádzaním, pri opravách, zmenách a odstraňovaní plynovodnej siete na príchodové, prechodové a týmto plynárenským zariadením dotknuté pozemky;

d) vykonávať na cudzích nezastavaných pozemkoch prieskum, vymeriavanie podzemných prírodných štruktúr a skúšobné vrty na zriadenie a prevádzkanie podzemných zásobníkov a vstupovať a dopravnými prostriedkami vchádzať za tým účelom na tieto pozemky.

60. Podľa ust. § 22 ods. 5 citovaného zákona o oprávneniach uvedených v ods. 1, o náhrade škody za výkon týchto opatrení, o vecných bremenách, o práve domáhať sa zmeny alebo preloženia plynovodnej siete, prípadne podzemného zásobníka a o konaní, platia obdobne predpisy o výrobe, rozvoje a spotrebe elektriny.

61. Podľa ust. § 22 zák. č. 79/1957 Zb. (Elektrizačný zákon) energetickým podnikom prislúcha oprávnenie:

a) stavať a prevádzať na cudzích nehnuteľnostiach v rozsahu vyplývajúcom z povolenej stavby elektrické vedenie, ako i malé stanice do rozlohy do 30 m² s príslušenstvom, najmä zriaďovať na nehnuteľnostiach podperné body, prepnúť nehnuteľnosti vodičmi a umiestňovať v nich vedenie;

b) vstupovať a vychádzať s vozidlami pri stavbe, prevádzke, opravách, zmenách alebo pri odstraňovaní vedenia na príchodové a priechodové cudzie nehnuteľnosti, ktoré sú vedením priamo dotknuté;

c) odstraňovať a okliešňovať stromovité, prekážajúce vedeniu (ods. 1).

62. Za výkon oprávnení uvedených v predchádzajúcom odseku nie sú energetické podniky povinné poskytovať náhradu. Ak je však vlastníkom alebo užívateľom nehnuteľnosti, ktorá nie je v štátnom socialistickom vlastníctve, zriadením vedenia podstatne obmedzený v užívaní nehnuteľnosti, môže žiadať u orgánu, ktorý je podľa predpisov o povoľovaní stavieb kompetentný pre povolenie stavby energetického diela, aby mu energetický podnik poskytol primeranú jednorazovú náhradu; žiadosť musí byť pod stratou nároku podaná do troch mesiacov odo dňa, keď sa dielo uviedlo do trvalej prevádzky (užívania) (ods. 2).

63. Oprávnenia podľa ods. 1 vznikajú povolením na stavbu vedenia a zanikajú zrušením vedenia. Ak nezriadil vedenie energetický podnik, nadobúda oprávnenia podľa ods. 1 aj iná organizácia štátneho socialistického sektora, ktorej bolo dané povolenie na stavbu vedenia (§ 32 ods. 1). Oprávnenie podľa ods. 1 nadobúdajú organizácie štátneho socialistického sektora aj nadobudnutím správy vedenia (ods. 3).

64. Ak je rozsah alebo obsah oprávnenia podľa ods. 1 sporný, vymedzí ho povoľujúci orgán (ods. 4).

65. Povinnosť trpieť výkon oprávnení uvedený v ods. 1 viazne na dotyčnej nehnuteľnosti ako vecné bremeno (ods. 5).

66. Vychádzajúc z vyššie citovaných zákonných ustanovení, aj keď Plynárenský a Elektrizačný zákon viažu vznik vecného bremena na povolenie na stavbu, zánik tohto bremena nespájajú so zrušením tohto povolenia, ale až so zrušením vedenia (§ 22 ods. 1 písm. a/, ods. 5 Plynárenského zákona v spojení s ust. § 22 ods. 3 Elektrizačného zákona). Z toho vyplýva, že zákon chráni stavebníka, aj toho, kto prevzal predmetné zariadenie do svojej správy podľa vyššie citovaných zákonných ustanovení aj v prípade, ak by bolo vydané stavebné povolenie (prípadne rozhodnutie o umiestnení stavby) zrušené, prípadne stavba vykonaná bez takéhoto povolenia (obdobne rozsudok Okresného súdu v Nových Zámkoch zo dňa 27.5.2008 sp. zn. 12C/1/2007 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre zo dňa 20.11.2008 sp. zn. 7Co/194/2008). Takýto záver je dôvodný s ohľadom na charakter tohto vecného bremena, ktoré predstavuje určitý druh verejnoprávneho obmedzenia vlastníka nehnuteľnosti a toto obmedzenie je výrazom prevahy verejného záujmu nad záujmom jednotlivca bez tohto, aby toto zasahovanie bolo podmienené súhlasom dotknutého vlastníka.

67. V prejednávanej veci z vykonaného dokazovania, predovšetkým zo zápisnice z preberacieho protokolu zo dňa 9.4.1976 vyplýva, že VTL prípojku zriadilo ako investor JRD Rozvoj so sídlom v Kráľovciach na vlastné náklady prostredníctvom Východoslovenských plynárenských závodov, národný podnik, závod Košice, ktorý bol dodávateľom tejto stavby tak, ako aj v iných prípadoch zriaďovania prípojok iným subjektom než plynárenským podnikom. V zmysle § 13 ods. 1 druhej vety vyhlášky č. 175/1975 Zb. dňom 9.4.1976 (deň uvedenia VTL prípojky do trvalej prevádzky) VTL prípojka prešla do vlastníctva štátu a správy Východoslovenských plynárenských závodov, národný podnik, ktorý bol právnym predchodcom žalovaného a týmto dňom vzniklo právnemu predchodcovi žalovaného vecné

bremeno zo zákona (§ 22 ods. 3 posledná veta Elektrizáčného zákona), a to bez ohľadu na nedodržanie stavebných predpisov. Zákon totiž spája zrušenie vecného bremena len so zrušením vedenia, ako už bolo uvedené vyššie.

68. Právo vyplývajúce zo zákonného vecného bremena zostalo nedotknuté aj v zmysle prechodných ustanovení zákona č. 70/1998 Z.z. (§ 42) a zákona č. 656/2004 Z.z. (§ 69) o energetike a v súčasnosti toto právo patrí žalovanému ako súčasnému vlastníkovi predmetnej VTL prípojky.

69. V konaní nebolo sporným, že akciová spoločnosť Slovenský plynárenský priemysel, a. s. bola založená zakladateľskou listinou zo dňa 11.6.2001, pričom majetok, práva, povinnosti a záväzky zrušeného štátneho podniku prešli na Fond národného majetku SR, ktorý ich dňa 1.7.2001 vložil do akciovej spoločnosti Slovenský plynárenský priemysel, a. s. Ku dňu 1.7.2006 majetok, práva a povinnosti spoločnosti Slovenský plynárenský priemysel, a. s., súvisiace s distribúciou, teda aj vyššie uvedená prípojka, zmluvou o vklade časti podniku boli vložené do základného imania spoločnosti SPP - distribúcia, a. s.

70. Skutočnosť, že vlastníkom predmetnej prípojky je v súčasnosti žalovaný, v konaní sporná nebola.

71. V súvislosti so vznikom zákonného vecného bremena boli upravené aj nároky vlastníkov nehnuteľností, ktorí boli zriadením plynovodných zariadení či elektrického vedenia podstatne obmedzení v užívaní nehnuteľností tak, že mohli žiadať u orgánu, ktorý je podľa predpisov o povoľovaní stavieb kompetentný pre povolenie stavby energetického diela, aby im energetický podnik poskytol primeranú jednorazovú náhradu; žiadosť však musela byť podaná do troch mesiacov odo dňa, keď sa dielo uviedlo do trvalej prevádzky (§ 22 ods. 2 zák. 79/1957 Zb., zhodne aj § 36 vyhl. č. 76/1961 Zb., ktorou sa vykonával Plynárenský zákon, účinnou do 31.12.1975).

72. Náhrada za podstatné obmedzenie vlastníka nehnuteľnosti zriadením plynovej prípojky bola teda jednorazová, mohol si ju uplatniť iba ten vlastník nehnuteľnosti, ktorý bol vlastníkom v čase uvedenia do trvalej prevádzky (v prejednávanej veci dňa 9.4.1976), a to v lehote do troch mesiacov (v prejednávanej veci do 9.7.1976) a uplynutím tejto lehoty nárok zanikol.

73. Finančná náhrada za zriadenie vecného bremena je majetkovým právom osoby, ktorá je povinným subjektom z vecného bremena. Predmetné vecné bremeno vzniká in rem (§ 22 ods. 5 Elektrizáčného zákona) a vzťahuje sa na každého vlastníka zaťaženého pozemku bez ohľadu na spôsob zmeny vlastníctva. Nemožno teda jeho vznik posudzovať samostatne v prípade každého nového vlastníka zaťaženého pozemku. Finančná náhrada za vznik vecného bremena je nepochybne jednorazová; nemá teda charakter opakovaného plnenia. Je nelogické, aby pri každej zmene vlastníka mal nový majiteľ zaťaženého pozemku nový nárok na finančnú náhradu za už vzniknuté vecné bremeno (viď rozhodnutie NS SR sp. zn. 3 Cdo/49/2014 zo dňa 14.4.2016).

74. Z titulu obmedzenia práv ďalších vlastníkov nehnuteľností preto nie je možné domáhať sa ďalších (iných) nárokov.

75. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok vo veci samej (výrok I.) ako vecne správny podľa ust. § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

76. Vecne správne rozhodol súd prvej inštancie aj o nároku na náhradu trov prvoinštančného konania v zmysle ust. § 255 ods. 1 CSP, keď ich náhradu priznal úspešnému žalovanému proti neúspešným žalobcom, keďže ani v odvolacom konaní neboli zistené podmienky pre aplikáciu § 257 CSP.

77. V zmysle ust. § 257 CSP výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

78. Citované ustanovenie predstavuje odchýlku od zásady zodpovednosti za výsledok (§ 255 CSP) a od zásady zodpovednosti za zavinenie (§ 256 ods. 1 CSP). Zákon pre rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania v zmysle vyššie citovaného ustanovenia vyžaduje kumulatívne splnenie dvoch podmienok, a to dôvody hodné osobitného zreteľa a výnimočné okolnosti. Dôvody hodné osobitného zreteľa, ani výnimočné okolnosti zákon bližšie nešpecifikuje. Výklad týchto podmienok ponecháva na súdnu prax.

Ide pritom o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, na ktoré je potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihliadnuť. K dôvodom hodným osobitného zreteľa môže dôjsť vo vzťahu k určitým druhom konania alebo určitej procesnej situácii, kde sa tieto často vyskytujú a tento dôvod je daný charakterom tohto konania alebo charakterom procesnej situácie. K aplikácii vyššie citovaného zákonného ustanovenia dochádza aj z aspektov sociálnych, kedy súd prihliada na majetkové, sociálne, osobné, zárobkové a iné pomery všetkých strán sporu, pričom si vždy všíma aj okolnosti, ktoré viedli strany k uplatneniu nároku na súde a ich postoj v konaní. Dôvody hodné osobitného zreteľa teda buď spočívajú v dôvodoch na strane sporovej strany alebo v okolnostiach prejednávanej veci.

79. Aplikácia vyššie citovaného zákonného ustanovenia prichádza do úvahy vo výnimočných prípadoch a má slúžiť k odstráneniu neprimeranej tvrdosti.

80. Žalobcovia v odvolaní odôvodňovali aplikáciu ust. § 257 CSP jednak svojimi osobnými, majetkovými a zárobkovými pomermi, ale aj okolnosťami prejednávanej veci.

81. Krajský súd v Košiciach za účelom zistenia osobných, zárobkových a majetkových pomerov žalobcov vyzval ich prostredníctvom ich právneho zástupcu na ich deklarovanie v predpísanom tlačive a zároveň ich vyzval aj na predloženie listín preukazujúcich deklarované pomery. Súčasne odvolací súd vykonal vlastné lustrácie na preverenie deklarováných pomerov stranami sporu (lustrácia v Sociálnej poisťovni, v katastri nehnuteľností, na dopravnom inšpektoráte, na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny, v bankách, v obchodnom registri a živnostenskom registri) a zistil nasledujúce skutočnosti :

82. Žalobkyňa v 1. rade je poberateľkou invalidného a vdovského dôchodku v celkovej sume 451 €, je vlastníčkou bytu č. 64 na Havanskej ulici č. 12 v Košiciach, zapísaného na LV č. XXXX, kat. úz. Nové Ľahanovce, je vlastníčkou parcely č. 578/6 s výmerou 5036 m² - orná pôda, zapísanej na LV č. XXXX, kat. úz. Budimír v podiele 1/2, vlastníčkou parcely č. 19 s výmerou 220 m² - zastavaná plocha a nádvorie a parcely č. 151/1 s výmerou 1131 m² - záhrada, zapísaných na LV č. XXX, kat. úz. Vajkovce v podiele 18/645, vlastníčkou parcely č. 383 s výmerou 41225 m² - ostatná plocha a parcely č. 385 s výmerou 532 m² - ostatná plocha, zapísaných na LV č. XXX, kat. úz. Vajkovce v podiele 18/645, vlastníčkou parcely č. 557/4 s výmerou 347568 m² - lesný pozemok v podiele 1/48, zapísanej na LV č. XXXXX, kat. úz. Furča, parcely č. 1770/57 s výmerou 802 m² - zastavaná plocha a nádvorie a parcely č. 1771/191 s výmerou 1541 m² - zastavaná plocha a nádvorie, zapísaných na LV č. XXXXX, kat. úz. Furča, a to v podiele 1/48. Poberá peňažný príspevok od Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny na osobnú asistenciu od 01/2009 do trvania podmienok aktuálne mesačne vo výške 727,82 € a peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov od 01/2019 do trvania podmienok aktuálne mesačne vo výške 20,24 €. Žalobkyňa nie je držiteľkou ani vlastníčkou osobného motorového vozidla, nepoberá dávky v hmotnej núdzi ani iné sociálne dávky. Má zostatok na účte v Poštovej banke, a.s. ku dňu 13.12.2021 vo výške 1.004,88 € + 5,55 € a vo Fio banke a.s. k rovnakému dátumu zostatok 1,89 € + 0,19 CZK. Deklarovala aj dlh vo forme úveru od Poštovej banky, a.s., ktorého aktuálnu výšku zostatku však nepreukázala. Výdavky na lieky predstavujú u žalobkyne v 1. rade mesačne 60 € a náklady spojené s bývaním 109,52 €. Býva v byte, ktorý je v jej vlastníctve. Deklarované výdavky na plyn, elektrinu, TV magio a pevnú linku (43 € + 47 €) nepreukázala. Má závažné problémy s očami, s čím má zvýšené výdavky raz za dva roky vo výške 500 €. Okrem toho trpí ďalšími závažnými zdravotnými problémami a z tohto dôvodu má osobnú asistentku, ktorej odmena je hradená z príspevku poskytovaného z Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny.

83. Žalobca v 2. rade poberá starobný dôchodok vo výške 523,40 €, je držiteľom osobného motorového vozidla Škoda a nákladného privesu zn. Sport Jacht, poberá peňažný príspevok z Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny na kompenzáciu zvýšených výdavkov osôb s ťažkým zdravotným postihnutím - prevádzka osobného motorového vozidla vo výške 36,42 € mesačne, dávky v hmotnej núdzi, ani iné sociálne dávky nepoberá a nemá evidovaný žiaden účet v banke. V tlačive dokladujúcom jeho pomery však žalobca uviedol zostatok na účte v SLSP, a.s. vo výške 44,60 €. Uviedol tiež, že býva u svojho syna, pričom mesačné výdavky s bývaním predstavujú 110 €, ich výšku však nepreukázal. Je vlastníkom parcely č. 1770/57 s výmerou 802 m² - zastavaná plocha a nádvorie a parcely č. 1771/191 s výmerou 1541 m² - zastavaná plocha a nádvorie, zapísaných na LV č. XXXXX kat. úz. Furča v podiele 1/48 a vlastníkom parcely č. 578/6 s výmerou 5036 m² - orná pôda, zapísanej na LV č. XXXX, kat. úz. Budimír, v podiele 1/2.

84. Ku dňu vykonávania lustrácií odvolacím súdom (13.12.2021) bol žalobca vlastníkom aj rodinného domu č. súpisné 74 na parcele XXX/X a parcel č. XXX/X s výmerou 1496 m² - zastavaná plocha a nádvorie a č. 453/3 s výmerou 104 m² - zastavaná plocha a nádvorie, zapísaných na LV č. XX kat. úz. Vajkovce, pričom išlo o nehnuteľnosti v bezpodielovom spoluvlastníctve s manželkou M. H. a tieto nehnuteľnosti previedol kúpnu zmluvou na S.. I. H., vklad povolený dňa 15.12.2021. Ďalej bol ku dňu 13.12.2021 aj vlastníkom 1/ parcel zapísaných na LV č. XXX, kat. úz. Vajkovce, č. 257 s výmerou 3126 m² - orná pôda, č. 317 s výmerou 3081 m² - orná pôda, č. 418 s výmerou 2980 m² - orná pôda, č. 923/1 s výmerou 928 m² - trvalý trávny porast, č. 923/2 s výmerou 862 m² - orná pôda, č. 1179 s výmerou 2494 m² - orná pôda, č. 1305 s výmerou 1282 m² - trvalý trávny porast, č. 1358 s výmerou 369 m² - orná pôda, č. 1359 s výmerou 1933 m² - trvalý trávny porast, č. 1463 s výmerou 1184 m² - orná pôda, č. 1510 s výmerou 2720 m² - orná pôda a č. 1526 s výmerou 1625 m² - orná pôda v podiele 1/1, ktoré kúpnu zmluvou, ktorej vklad bol povolený dňa 13.12.2021, previedol na Mgr. Vladimíra Katonu, 2/ parcely č. 1579 s výmerou 12654 m² - orná pôda v podiele 1/4, zapísanej na LV č. XXX, kat. úz. Vajkovce, ktorú kúpnu zmluvou previedol na S.. I.V. H., vklad bol povolený dňa 13.12.2021, 3/ parcel zapísaných na LV č. XXX, kat. úz. Vajkovce ako parcela č. 346 s výmerou 3817 m² - orná pôda, č. 917 s výmerou 2149 m² - orná pôda, č. 1111 s výmerou 769 m² - trvalý trávny porast, č. 1204 s výmerou 1538 m² - orná pôda v podiele 3/4, ktoré kúpnu zmluvou previedol na S.. I. H., vklad povolený dňa 13.12.2021. Nakoniec bol aj vlastníkom lesného pozemku - parcela č. 557/4 s výmerou 347568 m² v podiele 1/48, zapísaného na LV č. XXXXX, kat. úz. Furča, ktorý kúpnu zmluvou previedol na S.. I.V. H., vklad povolený dňa 13.12.2021.

85. Ako vyplýva z aktuálnych listov vlastníctva č. XX, kat. úz. Vajkovce, č. 606 kat. úz. Vajkovce, č. 685 kat. úz. Vajkovce, č. 788 kat. úz. Vajkovce a č. 11237 kat. úz. Furča, išlo o odplatný prevod nehnuteľností zapísaných na vyššie uvedených listoch vlastníctva, pričom žalobca v 2. rade nedeklaroval v tlačive pre dokladovanie pomerov príjmy získané predajom týchto nehnuteľností.

86. Vychádzajúc z takto zistených osobných, majetkových a zárobkových pomerov žalobcov odvolací súd dospel k záveru, že tieto ich pomery nie sú dôvodmi hodnými osobitného zreteľa pre nepriznanie náhrady trov konania úspešnému žalovanému.

87. Aj keď obaja žalobcovia sú zdravotne ťažko postihnutými osobami, vzhľadom na celkové zistené majetkové pomery nie sú osobami v hmotnej núdzi, u ktorých by uloženie povinnosti nahradiť trovy konania malo za následok ohrozenie uspokojovania ich základných životných potrieb.

88. Z hľadiska zistených sociálnych pomerov nejde o tak výnimočný prípad, že by prichádzala do úvahy aplikácia ust. § 257 CSP.

89. Odvolací súd rovnako ako súd prvej inštancie nevzhliadol ani žiadne okolnosti prejednávanej veci, ktoré by odôvodňovali nepriznanie náhrady trov konania úspešnému žalovanému.

90. Pokiaľ žalobcovia argumentujú trvaním súdneho sporu viac ako 14 rokov, táto skutočnosť nemôže byť na ťarchu žalovanému, pretože dĺžka konania nebola ovplyvnená ani ne(konaním) žalovaného.

91. Z rovnakých dôvodov odvolací súd nepristúpil k aplikácii ust. § 257 CSP ani v prípade rozhodnutia o trovách konania štátu, z ktorého dôvodu potvrdil výroky II. a III. o náhrade trov konania sporových strán a náhrade trov konania štátu ako vecne správne podľa ust. § 387 ods. 1 CSP.

92. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní boli žalobcovia neúspešní, nemajú preto nárok na náhradu trov odvolacieho konania a vznikla im povinnosť nahradiť trovy odvolacieho konania úspešnému žalovanému, keďže dôvody pre aplikáciu ust. § 257 CSP zistené neboli. Odvolací súd preto priznal žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcom, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP), zohľadňujúc ust. § 251 CSP.

93. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).